หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสนับสนุนการจัดการตนเองต่อพฤติกรรมการดูแลเท้า

ของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2

ผู้เขียน นางสาวกรรณิการ์ ศรีสมทรง

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. โรจนี จินตนาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. กนกพร สุคำวัง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การเกิดแผลที่เท้าเป็นภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานชนิคที่ 2 อาจนำไปสู่การตัดเท้าได้ ซึ่งการสนับสนุนการจัดการตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการลดการเกิดแผล ที่เท้าได้ การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการสนับสนุนการจัดการตนเองต่อ พฤติกรรมการดูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานชนิคที่ 2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุที่เป็น โรคเบาหวานชนิดที่ 2 มีความเสี่ยงต่อการเกิดแผลที่เท้าระดับ 1 ที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลท่าศาลา และโรงพยาบาลนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 จำนวน 48 ราย โดยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 22 ราย และกลุ่มควบคุมจำนวน 26 ราย มีความคล้ายคลึงกันในด้านอายุและระดับฮีโมโกลบินเอวันซีโดยกลุ่ม ทคลองจะ ได้รับการสนับสนุนการจัดการตนเองในการดูแลเท้า เป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน 6 สัปดาห์ ขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสนับสนุนการจัดการตนเองในการดูแลเท้า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ โปรแกรมการสนับสนุนการจัดการตนเองในการดูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวาน ชนิดที่ 2 คู่มือการให้ความรู้การสนับสนุนการจัดการตนเอง วิดิทัศน์การดูแลสุขภาพเท้า วิดิทัศน์การบริหาร วิดิทัศน์การนวดเท้า สำหรับผู้สูงอายุที่เป็นโรกเบาหวานชนิดที่ 2 และแบบวัดสมรรถนะแห่งตนใน การปฏิบัติการจัดการตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกส่วนบุคคล และ แบบวัคพฤติกรรมการดูแลเท้า วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) สถิติทคสอบค่าที่ สองกลุ่มอิสระจากกัน (independent t-test) และสถิติสองกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่สัมพันธ์กัน (paired t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1. พฤติกรรมการคูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุน การจัดการตนเองในการคูแลเท้า ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนการจัดการตนเองในการคูแลเท้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < 0.001)
- 2. พฤติกรรมการดูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 หลังได้รับการสนับสนุน การจัดการตนเองในการดูแลเท้า ดีกว่าก่อนได้รับการสนับสนุนการจัดการตนเองในการจัดการตนเอง ในการดูแลเท้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < 0.001)

ผลการวิจัยกรั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสนับสนุนการจัดการตนเองสามารถส่งผลให้ผู้สูงอายุ ที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่เสี่ยงต่อการเกิดแผลที่เท้าระดับที่ 1 มีพฤติกรรมการดูแลเท้าที่ดีขึ้น

VG MAI

Thesis Title Effect of Self-Management Support on Foot Care Behaviors Among

Older Persons with Type 2 Diabetes Mellitus

Author Miss Kannika Srisomthrong

Degree Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Advisory Committee Assistant Professor Dr. Rojanee Chintanawat Advisor

Assistant Professor Dr. Khanokporn Sucamvang Co-advisor

ABSTRACT

Foot ulceration is a major complication for older people with type 2 diabetes which may ultimately lead to amputation. Self-management support is an important method to minimize diabetic foot ulceration. The purpose of this quasi experimental research was to examine the effect of a self-management supporting program on foot care behaviors among older people with type 2 diabetes. Participants were older persons with type 2 diabetes who had category 1 at risk for developing foot ulcers. They attended the diabetic clinic at Thasala hospital and Noppitum hospital, Nakhon Si Thammarat province during February 2017 to August 2017. Forty-eight participants were assigned into the experimental and control groups; 22 persons in the experimental group and 26 persons in the control group. Each group had similarities regarding age and the level of HbA1c. The experimental group attended the selfmanagement supporting program for 6 weeks, while the control group did not participate in this selfmanagement supporting program. The instruments used in this study consisted of self-management supporting program for foot care in the elderly, the self-management education manual, a videotape about foot care, videotape about foot exercise, and videotape about foot massage for older persons with type 2 diabetes, and the perceived self - efficacy questionnaire. Data collection tools consisted of the Demographic Data Recording Form and a Foot Care Behaviors Questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, independent t-test, and paired t-test.

The results of this study revealed that:

- 1. Older people with type 2 diabetes who attended the self-management supporting program had significantly higher foot care behaviors than that of the group who did not participate in the self-management supporting program at level of p < .001.
- 2. After attending the self-management supporting program, older people with type 2 diabetes had significantly higher foot care behaviors than before attending the program at level of p < .001.

The results of this study indicate that the self-management support program can increase foot care behaviors among older people with type 2 diabetes who had category 1 at risk for developing foot ulcers.

